

Blekinge
Listero bod.
Mörums säs.

Uppgt. av P. Bengtsson.

Aa

Odens hästsko.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2740

1

En gång, då Oden sedt förbi en
stuga, tappade Odens häst sin lva sko.
Sedan val det en, som hittade den,
men om den försvann, vet jag inte.

Motiv

Historisk bild

Skönska rummet

1930

Uppf. B. Bengtson

Odens jakt

Solvetborg

Nei Johannes Fredman 2740
f. 1853 i Brinnkammare

Aa

2

En kväll, när jag var ute och gick, gick jag nära Odens och hans hundar. Först hörde jag hundarna. De sprang före. Det gnisslade, som om de hade varit sammanklänkade. En stund efter kom Odens ridande. Det var som om han hade sitt vid makten ibland. Så var där en stuga, som jag såg, han stök förbi. Sen gick jag nära, att de hade setts honom inifrån. Han såg ut som en kung. - Jag blev inte sjuk av det, för jag tilltalade honom inte.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kyrkogrimmar.

44

2740

3

De säga, att det vid Hörsrums kyrka
skall finnas en kyrkogrim. Den rak-
lar kyrkans prugar och skåtel.

A. M.

2740

4

Kyrkogrimmen.

I kyrkan grävde de ned en levande björ, som
sedan blev kyrkogrim.

A M

2740

5

Kyrkogårdsmur.

7 Asarum grävde de ned en levande böna, som sedan blev kyrkogårdsmur.

Draken.

Aa

För många år sedan såg jag en stor
orm, de sade, det var en sådan del drake. Han
hade huvud som en stor tjur och ögon så sto-
ra kaffekappar. Och så hade han man pleris
som en häst. Änd hela kroppen hade
han silvergläns. Rätt som det var "sjönk han".
De sade ännu, om jag bara haft stål och
bestat på honom, så hade det blivit pry-
or av utställningar.

2740

6

Den vita hjulormen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESBOKIV

1a

I en mossen i Lövstens socken fanns
en hjulorm. Den var vit som snö. För att
slippa den "pilnade" de upp hela mossen.
De gick han upp på en stor tall. Men då
de "pilnade" runt omkring, så braun han
till slut upp. Det har skedd för Gud vet
hur många år sedan.

2740

7

Mörum, lista C130.

19

Nemnie Bergsson. 1930

fr. Johanna Fredriksson.

f. 1853 i Brunkamåla

Goemisse.

2740

På en gård i Mörum hade de Goemisse. Så var det en gång en flicka, som skulle gå ut och se efter hur det var med en ko, som skulle kalva. Men när hon skulle ta gård i handtaget på ladugårdsdörren, så vände hon igen och brydde sig inte om att gå in. Då fick hon en örspil. När hon kom in, så frågade bonden om hon hade kalvat. "Det var jag inte, för när jag skulle gå in i ladugården, så var det något, som gav mig en örspil," sade flickan. "Ja, då har du inte skött dig riktigt," sade bonden. För han visste, att det var goemisse.

8

På samma gåld som prigan en gång
öns sig, när de skulle baka. Hon börja
de då jämsa sig. Då hörde hon något,
som sade: "Bry dig inte om det, jag
skall nog skapa bröd." Och sen så
fick de så mycket bröd. Det var go-
nise, som drog dit från andra gårdar.

2740

9

LUNDEN
FOLKSTYRELSEN

86

Skuggan

2740

Juliett skulle de gå utanför
och se in genom fönstret och se
efter de olika personernas skugg-
gor. Om det då var någon som
inte hade någon skugga, så
skulle han dö under året.

10

Huvudlös kärning.

2740

Jag var ute en gång på juleafton,
när min flicka nys hade läst. Då gick
vi en huvudlös kärning komma gående.
Hon var väldigt stor. Men vi gick vil
väl sidan och hon vid sin, så hon o-
gledade oss inte.

11

Klek gubbe.

2740

För många år sedan bodde här
en klek gubbe. När han låg på sids yfversta,
höll han på att inte "tya" dö. Han ville
inte ha väl präst, Wilberg, utan han vil-
le ha Gämskögs präst. En gång när väl
präst var bortrest, kom Gämskögs präst till
honom. Då låg han baka och sade, att han
inte hade missbrukat Guel's namn. Det
var bara det andra namnet. Sina konstter
lärde han bort till sin son.

12

C 6

2740

13

"Villappastkod."

Här är en berättelse, som kan skjutas mot "villappastkod". Den sjuke behöver inte vara närvarande. Bara hon vet namnet, så går hon ut på "sin jordfasta sten" och skjuter.

Blakunge

Offr. Berne Bengtson

Kirkens tid

Sövestad 1/2 h.

Mörvin m.m.

Prualieu. Kex. Johann. Fredrikson

1930

f. 1853 i Brändemåla 2740

Det är en "lid" i Gammalstorp.

Det blev en gång en hel "brustass"
intagen. De säga, att de visa sig ibland,
och att det är de, som ses en skymd av
"brustassen". Men är det så, att något
visar sig, så är det vid viss tid.

14

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

86

2740

15

Mot gallandesjukan.

När de slutat en sogris och drog ut kniven, skulle de
låta lite blod droppa på tre sockerbitar. Sedan
skulle den sjuke äta upp sockerbitarna. Detta
gällde för en karl.

Påskinge
Ristens vid
Mörum 010

1930

Mågn. Beronni Bergström
Sövestor
Pai. Johanna Fredrikson
född 1853, i Brinkhamils
diktstevan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

817

2740

16

Min dotter fick dikstevan, så att hon
blev mätt och slak i hela kroppen. Då gick
jag till dens grav, som var orsaken till, att hon
hade blivit sjuk. Där lade jag mig på knä och
tiggde för näver jord. Jag sa: "Jag ligger, jag
lämnar inte". Sedan hade jag gjorden på en flaska.
Jag lade lite av den i vatten och prättade barnet med vatten.

Ja

2740

17

Litiskistan.

Om det var hade litiskistan, därför att modern
under kvandskapet ses lite, så skulle de ha bar-
net runt ett litet av motsatta kön. Sedan skulle
de lägga barnets hinner i litiskistan. När då hinner
förmultnade, gick sjutsalomen bort.

Ja
2740

18

likstämman.

Om man hade likstämman, så skulle modern bopa
godt på förslagsmarken i rad utaför och inmanför
kyrkdörren, där alla slags människor hade gått.

offentligt

Ja

2740

19

likstämnan.

Om det blev hade likstämnan, skulle de stå
3. Sjånor av kyrktroskeln. Sedan skulle de stå
upp Sjånorerna och ge barmet arkiv till äga upp.

Ja
2740

20

Litiskerwan.

Om det barn jag litiskerwan, därför att modern
sitt något lit, då hon var savaude, skall ^{hon} gå och
tiggja kassar, som tillhört den döde. Dessa skola
sedan äldas upp, och barnet skall äta upp astan.

Ja

2740

21

Trätöred.

Om du bär på trätöred, skall man, när öle-
det kommer på, lägga det på ryggen och lägga klapp-
trä på bennets navel och vrida avet. Då vridet
man upp trätöredet.

Ja

2740

22

Trättvred.

Om en havande kvinna trättar, och hon då
lägger klappstret på och vrider vatsmet ur den vita trättan,
så får barnet trättvred. Det vridet sig på tidpunkten
för händelsen med klappstret som en mask eller orm.
Då skall man ta en våt trasa och rätta klappstret
på likadant och vrida. Så skall man gnugga på och
ta några droppar av det urvridna vatsmet. Detta skall
man göra tre gånger. Sedan skall barnet dricka det
så uppsamlade vatsmet.

fb

2740

23

?

Gärböret handskrift.

"Gärböret" kallas, och den som hette handskrift,
jag håller kinden i minnen.

"
Öronsprång.

Om de hade öronsprång skulle de sitta under
kyrkplankarna, när de ringde med dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J 6
2740

24

de

2740

25

Mykalvad bo.

Om komma inte blev läst, skulle de ge dem till
skäkten i en flock lin.

2740

26

Nykarvad ko.

Nykarvad ko skulle ha en sup. de gav dem också
riddlöte.

"Rösler"

LIEPĀ UNIVERSITĀTE
FOLKMINNĀRĀRĀKI

dd

2740

De högg ner skogen. Sen fick
den ligga ett år, så veden blev riktigt torr. De
brände ner askan, och sedan satte de potatis.
På efterkristen, då de hade tagit upp potatisen
sådde de råg. Nu för tiden har de inte några
rösler. Det har de inte haft, sedan min far
levde.

27

de

2740

28

Katvarnas utsläppning.

När katvarna släpptes ut från buren, pratte man
vitsiggar till dem, "för att de inte skulle få något i sig"

de

2740

29

Mjölakens skyddslände.

När de mjölkade, skulle de ha saxen och
quadraturen i byrån, för att ~~inte~~ skydda mjöl-
ken mot trollhyg.

de
2740

30

Skämd mjölk.

Da mjölken gör en god "skämts", skulle de pasta lite
mjölk i rågängen eller gräva ned lite i jorden.

Qc

2740

31

Grisens teivsel.

*När de köpte en gris, ville de ha lite boss med sig från
staden, där grisen varit.*

C. h.

2740

32

Anda ögon.

Sonliga människor kan inte se kreatur, utan de
dessa sjukna och dö. Men sådana människor kan inte
själva hjälpa det.

LITENS UNIVERSITETS
FOLK-OMLÄSNINGSBOKS
SAMLING

De dödas julotta.

2740

33

De döda hade julotta tidigt på
juldagsmorgonen. Om folk kom dit
tidigt, så kunde de ju se de
döda till julotta. De sa också,
att det på juldagsmorgonen var
joul på bänkarna i kyrkan. De
döda hade lämnat den efter sig.

Ma

27/0

Årsgång.

34

Julafton skulle de gå kring de
kyrkor. Då kunde de se präntiden,
hur grödan skulle bli, och vilka
som skulle dö.

2740

Torsdagsbarn och söndagsbarn.

35

De som är födda på en torsdag eller
söndag skall kunna se med ännu andra.

Smörberedning.

Om de inte gillar smör, när de karamell, skulle de
lägga lite salt runt kring "töaleu" / strängen i karamell

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

af

2710

36